

Splinterstreep (*Naenia typica*). Foto: J. Schelvis (zie pag. 28)

Argusvlinder (*Lasiommata megera*).
Foto: S.Roodbergen. (zie pag. 34)

Rups Piramidevlinder (*Amphypira pyramidea*).

Rups Piramidevlinder, bezig om zich in te spinnen

Boven: Piramidevlinder, zojuist verpopt.

Rechts: zojuist uitgeslopen Piramidevlinder.

Foto's: J. Schelvis (zie pag. 27)

Het Bosk fan Pylkwier is aangelegd als wandel- en recreatiegebied aan de zuidkant van Leeuwarden na de bouw van de wijk Zuiderburen. Zelf ben ik sinds 8 jaar ook

Fig. 1

Fig. 2

inwoner van deze wijk en ik kom dan ook regelmatig in het gebied voornamelijk om mijn hond(-en) uit te laten. Het bosje is maar klein, van noord naar zuid net 1 kilometer en op het breedste punt zo'n 500 meter van west naar oost. Oorspronkelijk zijn er voornamelijk Essen aangeplant omdat deze het goed doen op de kleigrond (Fig.1). Sinds 2016 is echter in het gebied de schimmelziekte Essentaksterfte opgetreden waardoor hele percelen afstierven. In 2018 is er dan ook door de gemeente een begin gemaakt met het rooien van Essen en het opnieuw aanplanten van jonge bomen. Daarbij is voor de risicospreiding en biodiversiteit gekozen voor een mix van snelgroeiende en trager groeiende (meest inheemse) loofbomen. De jonge boompjes worden voorzien van plantkokers gemaakt van een biologisch afbreekbaar materiaal (Fig. 2) om ze te beschermen tegen vraat door reeën.

Sinds het najaar van 2012 had ik zo nu en dan wat (nacht-)vlinders en andere insecten genoteerd tijdens mijn rondjes door het bos. Ook nam ik af en toe een rupsje mee om op te kweken en de verschillende levensstadia te fotograferen. Voor sommige soortenparen zoals Drietand / Psi-uil en Piramidevlinder / Schijn-piramidevlinder zijn rupsen nu eenmaal de enige zekere manier om tot een determinatie te komen zonder de vlinder te hoeven doden voor genitagliënonderzoek (**Foto's: zie pag. 20**). Toen ik eind 2019 stopte met werken vatte ik het plan op om de waarnemingen van de vlinders van Pylkwier op een meer systematische manier vast te gaan leggen. Juist ook om te zien of en hoe de vlinderstand zou reageren op de veranderende samenstelling van het bos.

Dagvlinders

In 2020 ben ik begonnen met een telroute voor dagvlinders voor het meetnet vlinders in het centrale deel van Pylkwier. Tussen 8 april en 22 september heb ik 18 keer de route gelopen. Op zich was dat erg leuk om te doen, maar leverde weinig verrassingen op. De waargenomen 14 soorten behoren stuk voor stuk tot de algemenere dagvlinders van Nederland. Opvallend was vooral het ontbreken van een aantal soorten. Zo heb ik in het geheel géén blauwtjes waargenomen tijdens de tellingen en schitterde de Distelvlinder door afwezigheid, maar dat was natuurlijk ook landelijk het geval. Algemeenste soort met 52 waarnemingen was het Klein geaderd witje hoewel die soort in het landelijke meetnet juist een opvallend slecht jaar had. Ook de Kleine vos had (alweer) een slecht jaar en ik had dan ook twee keer zoveel Oranjetipjes en Landkaartjes als Kleine vossen.

Nachtvlinders

Aan het begin van dit jaar had ik op basis van wat losse aantekeningen en foto's slechts 22 soorten micro- en 17 soorten macro-nachtvlinders waargenomen in Pylkwier. Ook dit betroffen allemaal algemene soorten met wellicht als enige uitzondering de Splinterstreep (*Naenia typica*) (**Foto: zie pag. 20**) die als “niet zo gewone soort” te boek staat. Helaas is er mede door Corona en persoonlijke drukte dit jaar maar een handvol soorten nachtvlinders bijgekomen. Inmiddels heb ik echter een generator en vanglaken aangeschaft en het plan is dan ook om in 2021 regelmatig hiermee in Pylkwier te inventariseren.

Legnood Rudy Klesman

Al jarenlang houd ik een toompje kippen of eigenlijk al mijn leven lang; een paar korte periodes daargelaten. De kipjes mogen bij ons blijven tot ze een natuurlijke dood sterven. Ze bereiken dan ook vaak een hoge leeftijd, 11 of 12 jaar is geen uitzondering. En kippenliefhebbers onder ons weten dat het zo nu en dan voorkomt dat een kip in legnood verkeerd. Ze kan haar eitje niet kwijt. Niet leuk voor kip en als niet snel wordt ingegrepen dan kan het de dood voor het arme dier betekenen. Een aantal keren was het nodig dat ik met een beetje slaolie zachtjes rond het poeptje masseerde tot het eitje eruit gleed en de kip luid kakelend haar blijdschap met ons deelde.

Het is zomer 2012. In die zomer ging ik op een avond nachtvlinders lokken met de lamp en het laken. Het was zwoel die avond en al snel was het laken geel en groen van o.a. hagedoorn- en vliervlinders en diverse soorten zomervlinders. Een kleurrijk geheel en voor mij een teken dat ze zomer echt begonnen was. Plotseling was daar een afgevlagen gevlekt zomervlindertje dat zich op een vreemde manier over het laken voortbewoog. Van links naar rechts als een krab over het strand. Toen ik wat beter keek zag ik dat er iets onder aan haar lijfje hing, een lichtbruin trosje. Het waren eitjes! LEGNOOD, dacht ik, dit beestje verkeerd in legnood!